

AJÁNLÁS

AZ ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT TELJESÍTÉSÉHEZ A SPORT ÉS SZABADIDŐ TERÜLETÉN¹

Készítették az alábbi szervezetek szakemberei:

- Emberi Erőforrások Minisztériuma Köznevelési Stratégiai Főosztály
- Emberi Erőforrások Minisztériuma Ifjúságügyi Főosztály
- Emberi Erőforrások Minisztériuma Sportért Felelős Államtitkárság
- Eszterházy Károly Egyetem Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet
- Magyar Diáksport Szövetség
- Magyar Fesztivál Szövetség
- Magyar Természetjáró Szövetség
- Testnevelési Egyetem Sportmenedzsment Tanszék

Véleményezték:

- Magyar Szabadidősport Szövetség
- Sportiskolák Országos Szövetsége

A 20/2012. évi EMMI rendelet 133.§ 2g pontja szerint: „az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős,” A munkacsoport ennél tágabban értelmezte a szabadidő fogalmát megőrizve a program szellemiségét¹

TARTALOM

AJÁNLÁS.....	4
KÜLDETÉS.....	4
ELŐZMÉNYEK, JELENLEGI ÁLLAPOT.....	5
JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	7
Nemzeti köznevelési törvény (2011. évi CXC. törvény).....	7
Sporttörvény.....	7
Köznevelési törvény végrehajtási rendelet.....	7
Közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény.....	8
PEDAGÓGIAI CÉLOK, ALAPELVEK.....	9
Az iskolai közösségi szolgálat alapelvei.....	10
A helyi közösség erősítése.....	10
Szabad választás elve.....	10
Anyagi érdektől függetlenség elve.....	10
Szervezett keretek közöttiség elve.....	10
Kettős cél elve.....	10
Közvetlenség elve.....	11
Együttműködés elve.....	11
Arányosság elve.....	11
Változatosság elve.....	11
Fenntarthatóság elve.....	11
Reflektálás elve.....	11
Részrehajlás-ellenesség.....	11
Összegzés.....	12
FOGALMAK.....	13
Aktív résztvevők.....	13
Együttműködési megállapodás.....	13
Fogadó szervezet.....	13
Iskolai diáksport önkéntesség.....	13
Iskolai Közösségi Szolgálat.....	13
Kísérés.....	13
Kontaktóra.....	13
Koordináló pedagógus.....	14
Koordinátor.....	14
Közösségi szolgálati napló.....	14
Közösségi szolgálatos diák.....	14
Küldő oktatási intézmény.....	14
Sport- és szabadidős tevékenység.....	14
Mentor.....	14
Zárás.....	14

FELKÉSZÍTÉS	15
Felkészítés az IKSZ-es diákok számára	15
A felkészítő előadás tematikája	16
TERÜLET, – TEVÉKENYSÉGEK, FELADATOK	17
Elöljáróban	17
Praktikus tudnivalók a tevékenységek megszervezéséhez	17
ÖTLETEK A SPORT ÉS SZABADIDŐS TERÜLETEN MŰKÖDŐ BEFOGADÓ SZERVEZETEK SZÁMÁRA	18
A sport és szabadidő rendezvények alkalmával végzett tevékenységek	18
Ötletek SZKSZ-es tevékenységekhez általában	18
Iskolán belüli tevékenységek	19
FORGATÓKÖNYV – SZERVEZÉSI MÓD	20
A program előkészítése	20
Célok meghatározása	20
Feladatok meghatározása	20
Tevékenységi köri leírás	20
Infrastruktúra, háttér vizsgálata	21
Fesztivál, rendezvény helyszínen	21
Operatív kérdések	22
A program lebonyolítása	22
A program zárása, értékelés	22
AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS TARTALMA	23
A kötelezettségekről, vállalásokról röviden	23
Az iskola vállalásai	23
A fogadó szervezet vállalásai	23
BIZTOSÍTÁS	24
Diákok	24
Küldő oktatási intézmény	24
Fogadó szervezet	25
AZ ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT ÉS AZ ÖNKÉNTESSÉG ELHATÁROLÁSA	25
A koordinátor feladatai	25
HOL KAPCSOLÓDHAT BE A FOGADÓ INTÉZMÉNY?	26
MELLÉKLETEK	
1. melléklet: Együttműködési megállapodás – minta	27
2. melléklet: Jelenléti ív – minta	32
3. melléklet: Csoportbeosztó ív – minta	33
4. melléklet: Balesetvédelmi tájékoztató – minta	34
5. melléklet: A közösségszolgálat-koordinátorokról	35
6. melléklet: Vállalások – minta	36
7. melléklet: Etikai alapvetések – minta	37

AJÁNLÁS

Jelen dokumentum segíteni kívánja a sport és szabadidő területén dolgozó szakembereket az iskolai közösségi szolgálathoz kapcsolódó, szervezési és működtetést érintő feladataik ellátásában.

A fő cél az, hogy a programba bekapcsolódó minden intézmény, szervezet – az iskolával együtt – a helyi adottságokhoz és a saját elképzeléseihez, felkészültségéhez igazodó tevékenységeket tegyen elérhetővé az Iskolai Közösségi Szolgálatot teljesítő középiskolások részére. Jelen módszertani ajánlás, praktikus útmutató segíteni szeretné az Iskolai Közösségi Szolgálattal (a továbbiakban: IKSZ) most ismerkedőket, illetve gyakorlati tanácsokkal támogatni a már működő programokkal rendelkező intézményeket, szervezeteket.

KÜLDETÉS

Az Iskolai Közösségi Szolgálat (IKSZ) rendszerének célja, hogy lehetőséget biztosítson a középiskolásoknak a társadalmi környezetükben működő civil kezdeményezések megismerésére és egyben segítségükkel hozzájárulhassanak ezen szervezetek tevékenységének sikereihez. Az IKSZ bekapcsolódási lehetőségeinek a biztosításával lehetővé válik, hogy hazánkban kellőképpen beágyazódjon az a társadalmi minta, amelyben az önzetlen segítségadás, a másokért vállalt felelősség és a kölcsönös tisztelet kap hangsúlyt. Mivel az eddigiekben a már érvényben lévő önkéntességre vonatkozó jogi szabályozás sem indított be megfelelő társadalmi mechanizmusokat a kívánt minták kialakításában, a középiskolás korosztályban az Iskolai Közösségi Szolgálat rendszere kulcsszerepet játszik.

A fiatalok ösztönzése szabadidejük aktív és hasznos eltöltésére társadalmi szintű cél. A 2016-os Magyar Ifjúságkutatás eredményei szerint azonban legtöbb fiatal szabadideje nagy részét a képernyőhöz (televízió, számítógép, okostelefon) kötött elfoglaltsággal tölti, míg a közösséghez tartozás, és az aktivitással járó tevékenységek háttérbe szorulnak, különösen igaz ez a fizikai jelenlétet és igénybevételt feltételező tevékenységekre, mint a sport különböző területei vagy a természetjárás; ezek a formák a leggyakoribb tevékenységek rangsorában hátrébb szorulnak.² A sport és szabadidő területén végzett közösségi szolgálati tevékenységet a továbbiakban SZKSZ rövidítéssel említjük. Fontos a diákok számára a szabadidő eltöltésének aktív formáira is felhívni a figyelmet és becsatlakozási lehetőséget biztosítani a területen működő szervezetek munkájába és rendezvényeibe.

A kérdés fontosságát kiemeli, hogy a fiatalok látókörének szélesítése érdekében és a remélt szociálisan érzékeny társadalom eléréséért az érettségi vizsgák megkezdésének egyben előfeltétele a közösségi szolgálat teljesítése.

² Magyar Ifjúságkutatás 2016

http://www.ujnemzedek.hu/sites/default/files/magyar_ifjusag_2016_a4_web.pdf

Az iskolai közösségi szolgálat a diákoknak lehetőséget teremt:

- a társadalmi szolidaritás megélésére,
- a közösségépítésre,
- arra, hogy diákok érdeklődésük alapján választott területen életszerű szakmai tapasztalatokat szerezzenek,
- a fogadó intézmények színes palettájának köszönhetően, arra hogy a középiskolások több területen is kipróbálhassák magukat ezzel befolyásolva esetleg pályaeorientációjukat,
- személyiségük formálására: együttműködő készség, kommunikáció, problémamegoldás, kritikus gondolkodás, érzelmi intelligencia, kreativitás, felelősségvállalás, érzelmi intelligencia, állampolgári kompetenciák terén,
- hogy betekintést nyerjenek eltérő társadalmi csoportok életébe,
- aktív életmódjuk fejlesztésére és egészségük védelmére,
- arra, hogy a lebonyolított sport és szabadidős események hosszú távon való aktív-passzív résztvevőjévé tegye, ösztönözze valamennyi bevont felet a rendszeres, aktív sportolási és szabadidős tevékenységek végzésére,
- a bizalmi légkört erősítésére a közösségi szolgálatot teljesítő diákok és a résztvevő társadalmi csoportok között,
- hangsúlyosabb tájékoztatás megszerzésére a terület kínáta lehetőségekről, a Sport és Szabadidő Közösségi Szolgálatnak köszönhetően.

Az SZKSZ 50 órájának a felsorolt célok mellett küldetése az is, hogy a sport és szabadidős tevékenységek iránt érdeklődőknek tevékenységet biztosítson a fogadó szervezetek közreműködésével.

Fontos kiemelni, hogy a sport és szabadidő szegmensben is lehetőség nyílik arra, hogy a középiskolások megismerkedjenek újabb területekkel, kihívásokkal és megoldási módokkal. Kinyitva ezzel a proaktív szociális tevékenység vonzóvá tételét a fiatalok számára, olyan fejlődőképes modellt kínálva ezzel, amelyhez érdemes tartozni, csatlakozni. A sport és szabadidő területén különböző társadalmi rétegeket megcélzó programokon keresztül lehetőség kínálkozik a fiatalok érzékenyítésére, abban az esetben is, ha korábban nem érdeklődött a fiatal komolyabban e terület iránt.

ELŐZMÉNYEK, JELENLEGI ÁLLAPOT

Az érettségi vizsga feltételeként megjelenő Iskolai Közösségi Szolgálat érinti a fesztiválok, sport és szabadidős rendezvények, túrázás, nyári táboroztatás világát is. A szolgálat idejének egy részét szívesen töltik el a diákok valamelyik fesztiválon, rendezvényen, egy hetes táborban, túrázó fiatalabb diákok kísérelésével. Bár a szabadidejüket áldozzák rá, a vállalt tevékenység mellett szórakozhatnak is. A sport és szabadidős terület, a fesztiválok, rendezvények szervezői is szívesen alkalmaznak önkénteseket, közösségi szolgálatosokat pl. jegyvizsgáló, forgalomirányító, informátor szerepkörben. A kapcsolat mindkét fél számára előnyös, azonban a fiatalok számára, akkor válik kiemelkedően hasznossá, ha az adott program, tábor, fesztivál/rendezvény kulturális színvonala, lebonyolítása olyan, amely épülésükre, élmények szerzésére és tanulásként is szolgálhat. Ha távolról is, de lehetőséget kapnak, hogy bepillantsanak

egy szervezet életébe, egy tábor, egy fesztivál/rendezvény szervezésének kulisszatitkaiba, elősegítve ezzel egyfajta pályaorientációjukat. A sport és szabadidő, a turisztikai, túrázással, táboroztatással kapcsolatos tevékenységeken keresztül a diákok közelebb kerülhetnek a sport és szabadidő különböző szakterületeihez is. A táborok, rendezvények, fesztiválok szervezői oldala változatos képet mutat: nagy számban fordulnak elő önkormányzatok, iskolák és non-profit szervezetek, de akadnak profitorientált vállalkozások is. Az eddigi nem teljesen egyértelmű szabályozás miatt sokszor adtak ki igazolást profitorientált vállalkozások is a teljesített közösségi szolgálatról.

Annak ellenére, hogy a tanulók sok esetben nem szervezett formában jutottak el eddig a fesztiválokra és egyéb sport és szabadidős eseményekre, tehát nem az iskola, vagy az iskolában a megbízott pedagógus szervezte a megjelenésüket, a jelenlegi ajánlással elérni kívánt cél, hogy a diákok iskolai közösségi szolgálatának lebonyolítása szervezett keretek között történjen. Általában maga a tanuló választotta ki az érdeklődési körébe eső fesztivált, rendezvényt, tábort, fogadó szervezetet, ahová jelentkezett (személyesen, vagy a szülő által), és így került be a szervezett „önkéntesek” csoportjába. (A fesztiválok jelentős számú, nem csak diákkorú önkéntest foglalkoztatnak.) A szervező részéről az önkéntes team koordinálását 1 fő vezető és több segédkoordinátor végzi. Feladatuk a csoport létrehozásától – ami pl. facebookon, vagy más közösségi portálon hirdetve, alkalmasságot és képességeket vizsgálva történik – a helyszíni fogadástól, az oktatástól, elhelyezéstől, beosztások elkészítésétől, feladat kiosztásoktól az ellenőrzésekig, majd a rendezvény végén az „elbocsájtásig” terjed. Mindeközben rájuk hárul az önkéntesek minden - adott esetben magánjellegű - problémájának megoldása és kezelése is, amit maximális felelősségvállalás mellett látnak el. A fesztiválokat, rendezvényeket nem érte váratlanul a diákok jelentkezése, hiszen a már jól működő, felállított önkéntes rendszerbe kellett beilleszteni és foglalkoztatni őket. Hatalmas előny a diákok foglalkoztatásánál az idegennyelvtudás, ami jól hasznosítható a fesztivál szervezői számára, ugyanakkor a diákok is profitalnak abból, hogy szabadidős környezetben zajló feladatellátás alkalmával gyakorolják a nyelvet, kommunikációt.

A sport és testmozgás közösségteremtő és közösségformáló ereje nem csupán tudományos kutatások által bizonyított, de egyre többen tapasztalhatjuk meg a hétköznapiak során is. Az elmúlt években a versenysport mellett megerősödni látszik a rekreációs céllal végzett testmozgás jelentősége, gyakoribbak a kapcsolódó programok, események és bővülnek az infrastrukturális feltételek is.

A sportversenyek és sportrendezvények kiváló lehetőséget biztosítanak arra, hogy az önkéntesség, illetve közösségi szolgálat keretei között a nem sportoló gyerekek és fiatalok is közelebb kerüljenek a testmozgáshoz, részei legyenek a közösségnek, megtapasztalják annak megtartó erejét, hiszen egy ilyen rendezvény alatt bárki megtalálhatja a számára vonzó feladatot, legyen az szervezés vagy akár lebonyolítás körüli teendő.

A fiatalok esetében azonban szabadidejük egy része iskolai keretek között telik. A tanórán kívüli időszakok a közösségi életet, társas kapcsolatokat érintő események szempontjából jelentősek. AZ IKSZ az iskolai diákönkéntesség keretében is részben vagy egészben teljesíthető.

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Nemzeti köznevelési törvény (2011. évi CXCV. törvény) (Részletek)

A „közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása” [2. Értelmező rendelkezések 4. § (15)]

„A középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása, kivéve

- a) a felnőttoktatásban részt vevő tanulókat és
- b) azon sajátos nevelési igényű tanulókat, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített.” [4. Az állami vizsgák rendszere 6. § (4) bekezdés]

A közösségi szolgálat szociális, környezetvédelmi, a tanuló társadalmi környezetének javát szolgáló, anyagi érdektől független tevékenység, amely egyénileg vagy csoportosan, projektmódszerrel végezhető. Igazolása a projekt megvalósulásának leírását tartalmazó, az egyén szerepét tükröző dokumentumban történik. A felnőttoktatásban és sajátos nevelési igényű tanulók esetében e kötelezettség nem áll fenn.

„Az érettségi vizsga megkezdéséhez a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni.”

[54. Átmeneti és egyes rendelkezések 97. § (2) bekezdés]

Sporttörvény (2004. évi I. törvény)

A Sporttörvény X. fejezete rendelkezik a sportrendezvények szervezéséről, melyben a 65. § (1) - (6) pontjai rendelkeznek a szervezés feltételeiről, valamint a 66-69. §-ban megfogalmazza a szervező felelősségét, mely biztosítja a rendezvényen önkéntesen munkát vállaló diákok biztonságát is.

Köznevelési törvény végrehajtási rendelet

(A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet)

45. A középiskolában a közösségi szolgálattal kapcsolatos rendelkezések

133. § (1) A középiskola feladata és az intézmény vezetőjének felelőssége a tanuló választása alapján az iskolai közösségi szolgálat megszervezése állami, önkormányzati, civil, nonprofit szervezetnél, illetve a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó szervezetnél, középiskola magánszeméllyel kötött megállapodása alapján magánszemélynél vagy saját intézményben. Ennek keretében meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását. A tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott pedagógus a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet.

(2) A közösségi szolgálat keretei között

- a) az egészségügyi,
- b) a szociális és játékonysági,
- c) az oktatási,
- d) a kulturális és közösségi,
- e) a környezet- és természetvédelemi,
- f) a katasztrófavédelmi,
- g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős területen folytatható tevékenység,

- h) az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési területen folytatható tevékenység.
- (2a) A közösségi szolgálat az intézményben meghatározott munkaköri feladatok ellátására nem irányulhat.
- (2b) A tanuló a közösségi szolgálatot a lakóhelyén lévő, 133. § (2) bekezdés szerinti intézményben is teljesítheti.
- (3) A tanulót fogadó intézménynek a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott tevékenységi területen minden esetben, a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítania.
- (4) A gimnázium, a szakközépiskola a 9–12. évfolyamos, a szakközépiskola a 9–13. évfolyamos tanulói számára szervezi meg a legalább ötven órás közösségi szolgálatot, vagy annak teljesítésére időkeretet biztosít.
- (5) A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az ötven órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.
- (6) A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.
- (7) A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető.
- (8) A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.
- (9) A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként
- a) a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát,
 - b) az osztálynaplóban és a törzslapon a kijelölt pedagógusnak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,
 - c) az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,
 - d) az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzíti,
 - e) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, a mentor nevét és feladatkörét.

II. Az iskolák által alkalmazott záradékok

46. Igazolom, hogy a tanuló a/..... tanévben óra közösségi szolgálatot teljesített. B³

47. A tanuló teljesítette a rendes érettségi vizsga megkezdéséhez szükséges közösségi szolgálatot. Tl⁴

Közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény

(2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről)

A törvény hatálya nem terjed ki a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti közösségi szolgálatra. [1. § (2) bekezdés d) pont]

³ b.: értsd: Bizonyítvány;

⁴ . értsd: Törzslap

PEDAGÓGIAI CÉLOK, ALAPELVEK

Számos lehetőség adódik a diákok közösségi iskolai szolgálatba való bevonására, ám a sport és szabadidős tevékenységekhez kapcsolódó közösségi szolgálat választása mellett rengeteg érv szól. Komoly pedagógiai hozadéka lehet a programnak a résztvevők, illetve az érintettek számára is.

A fogadó szervezet számára:

- a közösség szolgálat önzetlen segítségnyújtása gazdagabbá teszi a sport és szabadidős tevékenységben résztvevők közösségi élményeit;
- a sport és szabadidős szolgáltatás befogadóképességének, színvonalának növelése is elérhető;
- Befogadó Szervezet munkavállalói, nyitottabbá válnak a diák segítőkkel való együttműködésre.

A diákok számára:

- sok tekintetben alakítja a diákok személyiségét, önismeretüket fejleszti, hiszen fel kell ismerniük korlátaikat, helyt kell állniuk eddig még meg nem tapasztalt helyzetekben;
- javítja a szolgálatot végzők kommunikációs és problémamegoldó készségét, szociális kompetenciáit (empátia, tolerancia, problémaérzékenység, felelősségvállalás egymásért, a közösség érdekében való munkálkodás, hiszen kommunikációs stratégiákat kell elsajátítaniuk a résztvevőkkel, dolgozókkal való beszélgetés során);
- a sport és szabadidő területén tevékenykedő közösségi szolgálatos diákok megtapasztalják az önzetlen segítségnyújtás örömét, megtanulhatják, hogy a proaktív cselekvés, segítségadás jelentősen javíthatja egy szervezet által szervezett programok színvonalát;
- a segítségnyújtás természetes részévé válik a diákok mindennapjainak;
- elősegíti a generációk közötti megértést;
- nyitottabbá, érzékenyebbé teszi az érintetteket egymás problémái iránt;
- a felkészítés során és a szakemberekkel való kapcsolatok révén bővülnek a diákok ismeretei;
- a közösségi szolgálat révén olyan tapasztalatot szereznek a diákok, amelyet a jövőben hasznosítani tudnak, szélesíti látókörüket, segíti pályaorientációjukat;
- a közösségi szolgálatban részt vevők követhető példát nyújtanak kortársaiknak (is);
- olyan attitűdöt és viselkedésmintákat alakíthat ki bennük, amelyek az élet többi területén is szemléletváltást eredményezhetnek.

AZ ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT ALAPELVEI

A helyi közösség erősítése

A közösségi szolgálat során végzett feladat olyan tevékenységeket jelent, amelyek a helyi közösség javát szolgálják, és amelyek az iskolában vagy az iskola közvetlen környezetében – esetleg néhány kilométeres körzetében –, vagy a tanuló lakóhelyén, vagy annak közvetlen környezetében valósulnak meg.

Szabad választás elve

A diákok – a szülőkkel, tanárokkal való egyeztetés alapján – maguk választhatják ki az általuk végzendő tevékenységeket az iskola által megszervezett vagy a maguk által javasolt, az iskola által pedig elfogadott tevékenységek közül. A szabad választás elvéhez kapcsolódóan előfeltételként kell érvényre juttatni az iskolának és a fogadó Szervezetnek az információhoz való juttatáshoz kötődő jogosultságot, amelynek köszönhetően a diákok és szüleik/gondviselőik minden a tevékenységhez kapcsolódó szükséges információhoz hozzájuthatnak.

Anyagi érdektől függetlenség elve

Az iskolai közösségi szolgálat kapcsán a felek (pedagógus, intézmény, fogadó szervezet, magánszemély, diák, szülő) anyagi érdeke a programban vagy lebonyolításával összefüggésben nem merülhet fel, a tanulók tevékenysége nem juttathat senkit ilyen jellegű előnyhöz, haszonhoz a programban való együttműködés során.

Szervezett keretek közöttiség elve

A középiskola feladata és felelőssége az iskolai közösségi szolgálat szervezése és koordinálása, ezért előírás, hogy csak az iskola szervezésében lehet az elszámolható tevékenységet végzni. A diáknak a tevékenység megkezdése előtt rendelkeznie kell az erre jogosult iskolai személy, a feladat felelősének és szüleinek jóváhagyásával.

Kettős cél elve

A tevékenységek során egyszerre kell a szolgálatjellegnek és az élménypedagógia-alapú tanulásnak megvalósulnia. A közösségi szolgálat megvalósulásához szükséges egyfajta tanulási folyamat is.

A közösségi szolgálatot végző diák és a sport és szabadidős programon részt vevő személy – lehetőségeihez mérten – aktívan bevonódik a programalakításába. A kölcsönösség megélésére a felkészítés során kell érzékennyé tenni a diákokat, így elősegítve, hogy a diák nyitott és elfogadó legyen azokkal a személyekkel, akikkel kapcsolatba lép.

Közvetlenség elve

A közösségi szolgálat során nem a szervezetet, hanem közvetlenül a szervezet célcsoportját szolgáló tevékenységet kell végezni. A diák és a sport és szabadidős programban résztvevő személyek között személyközi együttműködés, partnerség jön létre, ami a személyek közötti valódi kapcsolatra helyezi a hangsúlyt, s így alkalmas a személyiségformálásra, az önismeret fejlesztésére.

Együttműködés elve

Az iskolában vagy a fogadó szervezetnél a közösségi szolgálat kapcsán partneri viszony alakul ki az összes érintett között, nem jelenhet meg alá-fölé rendeltség sem a pedagógus – diák, sem a fogadó szervezet – diák, sem az ellátott, segített személy – diák viszonyában.

Arányosság elve

A diák iskolai (pl. DÖK) vagy olyan külső szervezetnél, amelynek tagja, csak részben végezheti az IKSZ-et. Az ilyen jellegű, egyébként is végzett feladat (pl. diákönkormányzati, sportegyesületi, énekkari vagy bármely más szervezetet érintő) önmagában még nem minősül közösségi szolgálatnak. Ha a tevékenység kiegészül aktív, egyéni, az iskolai közösségi szolgálat jogszabályban említett területein ellátandó többletfeladattal, az iskola által elfogadott arányban számolható el az előírt 50 óra részeként.

Változatosság elve

Az alapvető pedagógiai cél szempontjából fontos, hogy több területen és rendszeresen ismétlődő tevékenységekre épülve végezze a diák az ún. kontaktórák (vagyis a közösségi szolgálat 50 órájából a min. 40 óra) feladatait.

Fenntarthatóság elve

Lehetőleg olyan tevékenységekben vegyenek részt a diákok, amelyek hosszú távon fenntarthatók, valamint a további évfolyamok és a résztvevők számára is előnyösek.

Reflektálás elve

Az iskolai közösségi szolgálat pedagógiai eszköz, amely 3 fázisból épül fel: felkészítés – tevékenység - reflexió. Ebben a folyamatban a diákot segíteni kell, mert az élmények feldolgozásán át épülhet személyisége és ehhez mentor vagy koordinátor segítsége szükséges a tevékenység teljes ideje alatt.

Részrehajlás-ellenesség

A tanuló a közvetlen hozzátartozójánál, annak közvetlen munkahelyén nem végezhet közösségi szolgálatot. A családon belüli együttműködés, a család segítése, önmagában érték, de nem számolható el az IKSZ részeként.

ÖSSZEGRZÉS

A közösségi szolgálat megszervezéséért, lebonyolításáért, dokumentálásáért, a meghatározott feladatoknak a közösségi szolgálatot szabályozó rendelkezésekhez való illeszkedésért, azok ellenőrzéséért az az iskola felelős, amellyel a diák tanulói jogviszonyban áll. Döntően a tevékenység mibenléte, illetve a program határozza meg, hogy szükség van-e a folyamatos pedagógiai felügyeletre és/vagy a helyszínre kísérésre.

A felkészítés, lezárás kapcsán, illetve a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben meghatározott esetekben (egészségügyi, illetve bűn- és baleset-megelőzési területen minden esetben, szociális és jótékonyági területen szükség szerint) mentort kell bevonni, de a sport és szabadidős területen is érdemes, akivel a program során a pedagógusnak közösen kell a tanulókról gondoskodni. Ez természetesen nem minden esetben jelent személyes részvételt a feladatok végzése során. A fogadó szervezet részéről lehetőleg olyan mentort kell kiválasztani, aki jó pedagógiai érzékkel és jó kapcsolattartó készséggel rendelkezik, valamint könnyen megtalálja a hangot a fiatalokkal.

A közösségi szolgálat során a tanuló köteles közösségi szolgálati naplót vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott. A tanuló – a feldolgozást segítve – hangfelvételt, fényképet, filmes beszámolót is készíthet az résztvevők, gyerekek esetén gondviselők és a fogadó intézmény előzetes hozzájárulása birtokában, de ez a beszámoló nem tehető kötelezővé, csupán motiváló eszköz lehet.

A közösségi szolgálatos a fogadó szervezet által lebonyolított esemény vonatkozásában bármilyen munkavégzésre irányuló jogviszony keretében foglalkoztatott szakember munkakörében foglalt feladatai támogatásában vagy az említett feladatok között nem szereplő tevékenységek támogatásában vehet kizárólag részt. A szolgálatot végző diákok felkészítésének fontos eleme annak tudatosítása, hogy ők egyik területen sem helyettesíthetik az ott dolgozókat. Kizárólag olyan segítő tevékenységeket végezhetnek, amelyek szakképzettséget nem igényelnek, és az nem az adott szervezet munkatársának/munkatársainak a munkaköri feladata. A fogadó intézményben is elengedhetetlen ennek tisztázása, ami segíti a szakmai feladatokkal megbízott dolgozókkal való együttműködést, a bizalmi légkör kialakítását. Cél, hogy a segítő (tanuló) és a sport és szabadidős programon résztvevő, illetve dolgozó között közvetlen személyközi kapcsolat jöjjön létre, egyfajta együttműködés, amelyben a diák megélheti, hogy az általa végzett tevékenységgel szebbé, jobbá, könnyebbé, vidámabbá tehetette embertársa életét.

A diák által végzett tevékenységet úgy kell meghatározni, hogy az egyfelől megfeleljen az ő életkorának, képességeinek és a közösségi szolgálat előírásainak, elveinek; másfelől a tanuló általa megtapasztalhatta az önzetlen segítség, az adás örömeit. Az közösségi szolgálat feladatainak teljesítésekor a diákban, szülőben ne merüljön fel az „ingyenmunka” képzelet.

Nem vehet részt a diák olyan tevékenységben, mely bármely fogadó szervezet vállalkozási tevékenységéhez kapcsolódik.

Az iskolai közösségi szolgálat tevékenységeit úgy kell meghatározni, hogy azok ne veszélyeztessék sem a diákok, sem az ellátott, segített személyek testi-lelki egészségét, és ne sértsék az alapvető emberi jogait.

A tanulók naponta tanítási napokon legalább egy, legfeljebb három óra, tanításon kívüli napon maximum 5 óra közösségi szolgálatot végezhetnek.

Az iskolai közösségi szolgálatra nem vonatkozik a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény, az a fogadó szervezet mérlegelheti, hogy az általa javasolt tevékenységek kapcsán csak együttműködési megállapodást köt a küldő intézménnyel, vagy célszerűnek látja közvetlenül a tanulóval szerződést kötni. Az egyéni szerződést az érintett szülőnek (gondviselőnek) is minden esetben ellenjegyeznie kell a diák aláírása mellett.

FOGALMAK

Aktív résztvevők

A fogadó szervezet gondozásában lebonyolított sport és szabadidős programot aktívan igénybe vevő vagy abban részesülő személy. Az aktív részvétel a sport és szabadidős program lebonyolításával biztosítani kívánt szolgáltatások igénybevételét jelenti.

Együttműködési megállapodás

Az a megállapodás, melyet iskolán kívüli külső szervezet – amennyiben szükséges közreműködő mentor bevonása esetén – az iskola és a felek együttműködésének kezdete előtt kell megkötöni, illetve amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, és szükség esetén a mentor nevét és feladatkörét.

Fogadó szervezet

A közösségi szolgálatot a szabályozás alapján (20/2012. évi EMMI rendelet 133. §) csak állami, önkormányzati, civil, nonprofit szervezetnél, illetve a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó szervezetnél lehet végezni. A fenti jogszabályi rendelkezésre hivatkozással, minden olyan sport és szabadidősport esemény szervezésére, rendezésére, lebonyolítására és abban történő közreműködésre jogosult szervezet, amely tevékenységét a 20/2012. EMMI rendelet 133. § (1) bekezdésében foglaltakkal összhangban gyakorolja.

Iskolai diáksport önkéntesség

Az iskolai eseményekhez és az iskolai közösség felől érkező kezdeményezésekhez kapcsolódó tevékenység, amely a tanórákon kívül eső időszakokban, szervezett keretek között valósul meg és amelynek kezdeményezői, működtetői az iskola önkéntes diákjai, és az őket támogató pedagógusok, illetve az iskola életében szerepet játszó partnerek.

Az iskolai önkéntes diákok feladataikat az adott intézményben meghatározott feladataikon túl látják el, amellyel az iskolai közösség javát szolgálják. Az iskola mérlegeli, hogy a tevékenységük milyen arányban lehet az SZKSZ része. Célszerű, ha az iskolán kívül is tevékenykednek az IKSZ legalább 50%-ában.

Iskolai közösségi szolgálat (IKSZ)

A tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása a jogszabályban meghatározott hét területen.

Kísérés

Partneri viszonyon alapuló cselekvésforma: a diákok fizikai vagy lelki segítése, támogatása a pedagógus részéről, amelynek keretében a diákok egyénileg vagy csoportban – pedagógus, pedagógusok koordinálásával – saját tevékenységeikre reflektálhatnak.

Kontaktóra

A diáknak az IKSZ-en belüli, közvetlenül a tevékenységre fordított és teljesített óraszám. A kontaktóra minimum 40 óra, melyhez legfeljebb 5 óra felkészítés és 5 óra lezárás társul. A tevékenységek jellegéből adódóan az utóbbiak is szükség szerint, arányosan vannak elosztva az érintett tanévekre. Egy órán 60 perc értendő, amelybe nem számítható be a tevékenység helyszínére való oda-vissza történő utazás, eljutás időtartama.

Koordináló pedagógus

Az iskola igazgatója által az IKSZ megszervezésére kijelölt pedagógus, aki a működtetéssel és tevékenységekkel kapcsolatos feladatokért és az adminisztrációért felel.

Koordinátor

A fogadó intézményben kijelölt munkatárs, aki az iskolával való kapcsolattartásért, a fogadó szervezetten belül a közösségi szolgálat szervezési és működtetési feladataiért, valamint az előzetesen meghatározott intézményi adminisztrációért felel.

Közösségi szolgálati napló

Az iskola által a diák számára készített napló, melyet minden tanuló maga köteles vezetni. A diák a naplóban rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott. A feladat teljesítését a fogadó intézmény kijelölt munkatársa, vagy a fogadó fél a napló vonatkozó oszlopában aláírásával igazolja.

Közösségi szolgálatos diák

A középiskolai nappali képzésben résztvevő és az érettségi vizsgát 2016. január 1-ét követően megkezdő tanulók esetében az érettségi vizsga megkezdésének feltétele az 50 óra közösségi szolgálat teljesítése. A felnőttoktatás, felnőttképzés, esti tagozat keretében szervezett érettségi vizsga esetében közösségi szolgálatot nem kell teljesíteni. A sajátos nevelési igényű tanulók körében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat teljesítésének kötelezettsége mellőzhető. Azon a diákokra, akik szakközépiskolában nappali rendszerű iskolai oktatásban szereznek érettségi bizonyítványt, szintén vonatkozik az Iskolai Közösségi Szolgálat kötelezettsége. Számukra is kötelező az 50 óra iskolai közösségi szolgálat teljesítése. Ha a 25. életévüket betöltötték, akkor már csak felnőttoktatás keretében kezdhetnek új tanévet, amire már nem vonatkozik a közösségi szolgálat érettségi előfeltétele.

Küldő oktatási intézmény

Az az iskola, ahol a közösségi szolgálat végzésében érintett diák tanulói jogviszonnyal rendelkezik, és amely megszervezi a diák számára az IKSZ keretében végezhető tevékenységeket.

Sport és szabadidős tevékenység

A sportolást, aktív pihenést, egészségtudatos életmódot, rekreációs célt szolgáló tevékenység.

Mentor

Az a fogadó intézményhez tartozó munkatárs, akit a jogszabályban meghatározott esetekben (egészségügyi területen mindig, illetve szociális és jótékonyági területen szükség szerint) kötelezően kell biztosítani az intézménynek. Lehetőleg olyan mentort kell kiválasztani, aki jó pedagógiai érzékkel és jó kapcsolattartó készséggel rendelkezik, s aki könnyen megtalálja a hangot a diákokkal.

Zárás

Az a szervezett programzáró esemény, ahol a diákok beszámolhatnak különböző formákban (élménybeszámoló, képek, ppt, video, stb.) diáktársaiknak az IKSZ során elvégzett tevékenységről, élményeiről. Ez nem azonos az élmények feldolgozásával. Az esemény történhet az iskola vagy a fogadó szervezet szervezésében egyaránt.

FELKÉSZÍTÉS

A fogadó szervezet részéről a programban való részvétel önkéntes vállalás. Kiskorúak esetén a jelenlegi jogszabályi környezet nem biztosít külön önkéntes státuszt, ezért szükséges őket SZKSZ-esként, akár egy pólóval, kitűzővel felruházni. Ennek ismeretében kell mérlegelniük a fogadó szervezeteknek a program bevezetését és az abban rájuk háruló felelősséget, illetve annak egyértelmű pozitív hatásait az ellátotti körre, illetve a diákokra.

Amennyiben a tanuló nem az iskolája által már megkötött együttműködési megállapodások keretében, hanem a saját maga által választott fogadó szervezetnél kívánja teljesíteni a közösségi szolgálatot, abban az esetben javasolt a küldő oktatási intézmény felelős pedagógusának tájékoztatása és a küldő oktatási intézmény és a fogadó intézmény közötti kapcsolatfelvétel.⁵

A program indítása előtt érdemes felmérni, hogy az egyes programokra a szervezet hány fő diákot tud fogadni.

Felkészítés az IKSZ-es diákok számára

A középfokú oktatási intézményekben tanuló, 15–19 év közötti, fiatalok számára 5 óra áll rendelkezésre az 50 órából a végzendő feladatokra való felkészítésre.

A felkészítés előtt érdemes előzetesen felmérni a diákokat, hogy csak a feladatra motivált diákok kerüljenek az intézményhez. A következő kérdések szolgálhatják a diákok hozzáállásának felmérését:

- Miért jelentkeztél a sport és szabadidős közösségi szolgálatra?
- Van-e tapasztalatod a választott terület tevékenységével kapcsolatban?
- Voltál-e már közösségi szolgálaton?
- A sport és szabadidős tevékenységek melyik területén szeretnél közösségi szolgálatot végezni? (sportesemények, -versenyek, természetjárás, fesztiválok, iskolai diáksport önkéntesség)
- Mikor szeretnéd végezni a közösségi szolgálatot? (Hétköznap, hétvégén, délelőtt, délután?)
- Mennyi időt szeretnéd naponta a közösségi szolgálattal tölteni?
- Egy területen vagy több területen szeretnéd végezni a közösségi szolgálatot?)

A felkészítés leghatékonyabb módszere, ha a 15–20 fős diákcsoportnak előadás és interaktív beszélgetés keretében, minimum két alkalommal, alkalmanként minimum 2–2 órában az alábbi témakörökben kerül sor ismeretek átadására. (Fontos, hogy az előadás is interaktív legyen, lehetősége legyen a diákoknak kérdezni, az előadók folyamatos visszacsatolást kérjenek a hallgatóságától!)

⁵ 2011. évi CXCV. törvényből) 4.§ 15. ;20/2012. évi EMMI rendelet 133.§ 9. e) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatait és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, a mentor nevét és feladatkeretét.

Felkészítő előadás tematikája:

1. A közösségi szolgálat végzésének alapelvei.
2. A fogadó szervezet, programszervező bemutatkozása
3. A sportesemény/program bemutatása (célok, résztvevők, ütemezés, helyszínek stb.)
4. A tevékenységi körök és koordináló felelőseik bemutatása
5. Viselkedési szabályok az általuk megismert területen:
 - résztvevők megszólítása, tájékoztatása;
 - koordinátorokkal, csapattagokkal való együttműködés – a kapcsolattartás rendje;
 - külső megjelenés; fotók készítése csak előzetes hozzájárulás esetén lehetséges, ellen-szolgáltatás elfogadása Pl. ajándék szigorúan tilos. ⁶
6. Házi rend ismertetése, adatvédelem, információbiztonság, különösen kiemelve a titoktartási kötelezettséget, balesetvédelmi oktatás és felkészítés, gyermek- és ifjúságvédelem.
7. A felkészítés történhet önálló képzés keretében is, ami meghaladja a felkészítésre szánt 5 órát. Ilyenkor a résztvevők a képzésből csak 5 órát számolhatnak el a Sport és Szabadidős közösségi szolgálat keretében. A képzés során a tapasztalati tanulás módszerét alkalmazzuk, amely magában foglalhatja az alábbi elemeket:
 - interaktív beszélgetések,
 - prezentációk,
 - verbális és nonverbális kommunikációt fejlesztő gyakorlatok,
 - érzékenyítő gyakorlatok, empátiafejlesztő feladatok és gyakorlatok,
 - önbizalmat és asszertivitást fejlesztő gyakorlatok,
 - önmotivációt fejlesztő technikák, energizáló gyakorlatok,
 - szerepjátékok és szituációs gyakorlatok, csoportos együttműködést elősegítő élményte-rápiás feladatok,
 - tájékoztató szakanyagok.
 - munkavédelem – munkabiztonság – tűzvédelem
 - a munkavédelem általános célja, szabályai és eszközei.
 - a munka és munkafolyamatok tűzveszélyessége.
 - megelőző tűzvédelmi rendelkezések.
 - a tűz esetén történő magatartás, eszközök használata.

⁶ 2011. évi CXCV. törvény 4.§ 15. közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása

TERÜLET, TEVÉKENYSÉGEK, FELADATOK

Előljáróban

A tevékenységek akkor kezdődhetnek meg, ha az iskolával az együttműködés keretei tisztázódtak. Együttműködési megállapodást kötelező érvényűen kell kötni a SZKSZ esetében. Kizárólag azok a diákok végezhetnek sport és szabadidős közösségi szolgálatot, akik kitöltötték a jelentkezési lapot, és akik szülői (gondviselői) jóváhagyással rendelkeznek. Ennek az előfeltételnek a biztosítása az iskola feladata.

Az országos tisztifőorvos tájékoztatása szerint a középiskolai tanulók iskolai közösségi szolgálatban való részvételéhez nem szükséges a 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet által szabályozott munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok elvégzése. Szükségszerűen kérhető szülői hozzájáruló nyilatkozat a gyermek egészségügyi állapotáról, amely formanyomtatvány elérhető a www.kozossegi.ofi.hu cím alatt a Letöltések menüpontból A tanuló biztonsága érdekében – a szülői nyilatkozat mellett – szükséges körülírni, hogy (korának, egészségi állapotának megfelelően) milyen feladatokat végezhet, illetve nem végezhet.

Praktikus tudnivalók a tevékenységek megszervezéséhez

- Hasznos, ha a diákok csoportosan vagy párban végzik a tevékenységeket.
- Megkülönböztető jelzés (feliratozott póló, láthatósági mellény, baseball sapka, stb.) igénytől és a rendezvény egységes arculatától függően használható.
- Fontos, hogy a diákok motiváltak legyenek a feladatvégzésben, ezért érdemes a feladatkiosztásba is bevonni őket. Mindenkinek konkrét, egyéni feladatot kell adni, amiért ő a felelős.
- Megfelelő mértékű felelősséget kell a diákokra ruházni, de ehhez a szükséges támogató szakmai háttérrel is meg kell teremteni és folyamatosan biztosítani.
- Érdemes fokozatosan bevezetni a tanulókat a tevékenységekbe, egyre összetettebb feladatokkal, elvárt kompetenciákkal.
- A különböző tevékenységeket érdemes összekötni, kombinálni.
- Hasznos, ha van látható produktuma a tevékenységeknek.
- A tevékenységek végzésének folyamata közben, illetve lezárásaként érdemes szóban vagy írásban értékelni a diákok elvégzett egyéni tevékenységét, hozzáállását. A tevékenységről szóló értékelést és önértékelést is érdemes a diákoktól kérni.

ÖTLETEK A SPORT ÉS SZABADIDŐS TERÜLETEN MŰKÖDŐ FOGADÓ SZERVEZETEK SZÁMÁRA

A sport és szabadidő rendezvények alkalmával végzett tevékenységek

Meghatározott kereteken belül az SZKSZ célja, hogy a diákok számára olyan értékek kerüljenek átadásra, amelyek az élménypedagógiai alapú szakmai tapasztalatszerzésük során hozzájárulnak a program sikeres megvalósításához.

Az SZKSZ fő színterei: a sport és szabadidős rendezvények helyszínei lehetnek szabad (szabadtéri sportlétesítmény, sportpálya, udvar, egyéb szabadtéri helyszínek stb.) és zárt térben (klubhelység, tornaterem, tanterem, stb., sportcsarnokok, egyéb sport és rendezvények befogadására alkalmas létesítmények).

Ötletek SZKSZ-es tevékenységekre általánosan:

- adminisztrációs feladatokban való közreműködés,
- dekoráció készítése, molinók elhelyezése,
- a helyszín berendezésében való segítség,
- haladási útvonal, játékterület kijelölésében közreműködés,
- beléptető karszalagok felhelyezésének segítése,
- résztvevők, csapatok, vendégek útbaigazítása,
- csapat akkreditáció előkészítése, segítése,
- esemény lebonyolításában való részvétel (megnyitó- és záróeseményen, versenyszámok alatt),
- az esemény kommunikációs csoportját segítő tevékenység (fotók, videók, riportok készítése)
- reprezentációs ajándékok átadásában való segédkezés,
- szórólapok, tájékoztató anyagok osztása,
- frissítő állomásokon segítségnyújtás,
- tájékoztató pontokon az érdeklődők, látogatók, résztvevő csapatok információkkal való ellátása,
- idegen nyelven történő információ adása és útbaigazítás során közreműködés,
- akadálymentes közlekedésben való segítségadás,
- turistajelzések festése (sablon alapján, vezetővel),
- vándortáborokban segítség,
- az esemény helyszín berendezésében és az elpakolásban nyújtott segítség.

Iskolán belüli tevékenységek:

- a tanórán kívüli időszakokban az iskolai közösség és/vagy iskolai partnerek közössége számára szervezett testmozgásprogramok tervezése, szervezése,
- az tanórán kívüli időszakokban az iskolai közösség és/vagy iskolai partnerek közössége számára szervezett testmozgásprogramok lebonyolítása,
- az tanórán kívüli időszakokban az iskolai közösség és/vagy iskolai partnerek közössége számára szervezett testmozgásprogramok értékelése,
- az iskolai diáksport-önkéntesek által szervezett testmozgásprogramokhoz kapcsolódó kommunikációs tevékenység (pl.: plakátot tervezése és elkészítése, iskolarádióban, iskolaújságban megjelenő tartalom elkészítése, közreadása stb.),
- az iskolai diáksport-önkéntesek toborzó tevékenysége (pl.: tudásátadást célzó helyi iskolai workshopok).

A fenti tevékenységek az alábbi programokhoz kapcsolódhatnak:

- szabadidős sportesemények;
- nyári napközis táborok, vándortáborok,
- iskolán kívüli szabadidősport, rekreációs foglalkozások;
- fogyatékos személyek fizikai aktivitása, szabadidős sportolása, rekreációs tevékenységéhez kapcsolódó programok.

Léteznek olyan speciális adománygyűjtő felületek, adományszervező portálok, melyen valamely sport- vagy egyéb eseményhez kapcsolódva egy jó ügy szolgálatába lehet állni. Civil szervezetek által meghirdetett jó ügyeket/jótekonny célokat támogatva adománygyűjtő követként csatlakozni lehet valamely sporteseményhez. A „követ” olyan önkéntes, aki képviseli valamely civil szervezet által meghirdetett „jó ügyet”, vállalatot tesz, azaz egy sporteseményen sportol: fut, úszik, biciklizik stb. egy kitűzött távon. A követ a jó ügy mellett hitet téve, egyúttal támogatást gyűjt a civil szervezet által kitűzött program, cél megvalósulásáért. (jó ügyek pl.: gyermekkórházak felszereltségének javítása, beteg gyerekek életkörülményeinek jobbá tétele, olvasásnépszerűsítés, tehetségek segítése, stb.)

A követek vállalásaikat és az ezen keresztül támogatni kívánt „jó ügyeiket” egy egyéni kampányoldalban foglalhatják össze az adott adománygyűjtő portálon.

A jó ügyet képviselő civil szervezethez csatlakozva és őket segítve az adott sporteseményen való megjelenés, szervezés, egyéb feladatok mellett egy plusz tőltettel egészül ki a közösségi szolgálat, hiszen a tényleges feladatok mellett a közösségi szolgálatot ellátó diák részese lehet egy közösségi megmozdulásnak, egy jótekonysági akciónak is, mely összefogás hitet, erőt, energiát és egy újfajta szemléletmódot adhat

A program sikerességéhez elengedhetetlenül szükséges, hogy a szolgálatos diákok fizikailag és lelkileg is jól éljék meg a szolgálatot, és pozitív élményeik legyenek. Számíthatunk arra is, hogy egy-egy SZKSZ-es „lemorzsolódik” betegség vagy egyéb személyes ok miatt.

FORGATÓKÖNYV – SZERVEZÉSI MÓD

Az IKSZ lebonyolításának lépései és a fogadó intézmények feladatai:

A PROGRAM ELŐKÉSZÍTÉSE

Célok meghatározása

- Született-e arról döntés az intézmény/szervezet vezetőségénél, hogy az iskolai közösségi szolgálat keretében fogadnak diákokat az intézménynél?
- Milyen célt szeretne megvalósítani a közösségi szolgálattal az intézmény/szervezet?

Feladatok meghatározása

- Melyek azok a feladatok, tevékenységek, amelyek elvégzése valóban hasznára válhat az intézmény/szervezet ellátottjainak, a diákokkal megvalósíthatók a tevékenységek és ezek számukra is eredményesek, építő jellegűek?
- A kijelölt feladatok egyénileg vagy csoportosan végezhetők?
- Rendszeresen végezhető feladatról vagy egyszeri tevékenységről van szó?
- Szükséges-e valamilyen készség, szaktudás az adott feladat elvégzéséhez? Milyen módon érdemes szűrni a jelentkező diákokat?
- Hány éves kortól érdemes erre a feladatra fogadni a diákokat? Szükséges-e a 16 éves korhatár, vagy 14 évesek is végezhetik a feladatokat?

Tevékenységi köri leírás

Név:..... IKSZ-es segítő; Születési hely és idő:.....

Személyi feltételek a feladatkör végzéséhez:

1. Sport és szabadidős IKSZ-es tevékenység végzéséhez a (a programot lebonyolító intézmény neve) által biztosított felkészítő tréning elvégzése (kommunikációs, etikai, jogi ismeretek)
2. Idegen nyelvtudás – nem kötelező; ha van, előny a nyelvvizsga bizonyítvány
3. Felhasználói szintű számítógép kezelési ismeretek (word, excel) – nem kötelező

Infrastruktúra, háttér vizsgálata

- Hány főt tud egyszerre fogadni az intézmény/szervezet és milyen rendszerességgel?
- Rendelkezik-e az intézmény/szervezet a program lebonyolításához szükséges infrastruktúrával, kapacitással (pl. emberi erőforrás, eszközök, csoport fogadására alkalmas helyiség stb.)? Ki az a koordinátor, akinek munkáját el is tudja ismerni a fogadó intézmény?
- Felmérték-e a program várható költségeit, illetve azok finanszírozási hátterét? Ha szükséges, van-e a szervezetnek pluszforrása a program végrehajtásához?
- Kijelölték-e azt a programot koordináló munkatársat/munkatársakat a szervezetnél (mentor, önkéntes-koordinátor), aki(k) a pedagógussal, iskolával egyeztet(nek), illetve aki(k) a tevékenységet felügyeli(k)?
- Készült-e (a fogadó intézmény oldaláról) részletes ütemterv, forgatókönyv a programról, amely magába foglalja az előkészítést, lebonyolítást és a program utókövetését? A fesztiválok, rendezvények esetében a már meglévő általános önkéntes szabályok alkalmazhatóak.
- Hogyan valósulhat meg a pedagógus bevonása a közösségi szolgálat tevékenységeihez tartozó előkészítés és lezárás folyamatába? (Részben személyesen, ill. fesztiválok, rendezvények esetében inkább on-line formában.)
- Rendelkezik-e a szervezet a diákcsoportok, programok nyilvántartásához szükséges sablonokkal (jelenléti ív, balesetvédelmi oktatás, etikai nyilatkozat, nyilvántartó lap stb.)? (Fesztiválok/rendezvények esetében a korábbi gyakorlatnak megfelelő önkéntes sablon adaptálható.)
- Mely feladatokból választhatnak a diákok?

Fesztivál, rendezvény helyszínen:

- információ nyújtása a látogatóknak;
- jegyellenőrzés segítése – minden esetben vagy biztonsági szolgálat, polgárőr vagy nem önkéntes jegyellenőr mellett;
- forgalomirányítás segítése – minden esetben biztonsági szolgálat, polgárőr, nem önkéntes munkatárs mellett;
- fesztivál iroda adminisztrációs feladatainak támogatása (pl. tájékoztató anyagok, szerkesztése, elkészítése, sokszorosítása, terjesztése a kitelepülők, látogatók körében);
- közreműködés a dekorációs elemek elkészítésében, kihelyezésében, bontása során (nem önálló munkavégzés);
- a rendezvény területén található kert és zöldövezet helyreállítása, parkgondozás, parkrendezés.
- Irodai adminisztratív háttértevékenységek.

OPERATÍV KÉRDÉSEK

- Milyen időkeretben, az év mely időszakaiban fogadná az intézmény, a szervezet a diákokat?
A program előkészítés során, irodai háttér munkában, ill. jellemzően a fesztivál, rendezvény megvalósulása és az üzemelés idején, a rendezvény helyszínén.
- Megtörtént-e az egyeztetés a csoport pedagógusával az elérendő célokról, a diákok felkészüléséről?
- Van-e olyan attitűd, ismeret, amely előfeltétele a diákok tevékenységeinek?
- Készült-e terv a diákok felkészítésére, amely magában foglalja a céloknak, a feladat és a tevékenység elvárt pedagógiai eredményének, valamint az egészségügyi, munkavédelmi kérdéseknek az áttekintését.
- Amennyiben szükséges, kötött-e együttműködési megállapodást az iskola, illetve a fogadó intézmény, amelyben rögzítik a program részleteit, a felelősségi köröket, a felmerülő költségeket, azok finanszírozását stb.?
- Kiskorú résztvevők esetében a szülők (gondviselők) beleegyeztek-e, hogy gyermekeik az adott intézménynél, szervezetnél az előre egyeztetett tevékenységet elvégezzék?

A PROGRAM LEBONYOLÍTÁSA

- Megtörtént-e a diákok, pedagógusok felkészítése, a szervezet háttérének, tevékenységének ismertetése, a szervezet munkatársainak, a program mentorának és koordinátorának, a diákokkal esetleg kapcsolatba kerülő személyeknek a bemutatása?
- Ki és mikor tölti ki a jelenléti ívet?
- A program alatt rendelkezésre áll-e a koordinátor, akihez a diákok kérdéseikkel, felmerülő nehézségeikkel fordulhatnak?
- Azok a diákok, akik nem napi 3 vagy 5 órán át, hanem még azon túl is tevékenykednének, tehetik-e ezt önkéntesként? (Ebben az esetben a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény rendelkezései az irányadók.)
- Az 50 óra teljesítése után miként lehet és érdemes őket bevonni az önkéntesek által vállalható feladatok végzésébe?

A PROGRAM ZÁRÁSA, ÉRTÉKEKELÉS

- A feladat elvégzése után adott-e szóbeli, esetleg írásbeli visszacsatolást a programkoordinátor a diákoknak? Megtörtént-e a szervezet részéről a köszönetnyilvánítás?
- Hogyan dokumentálja a szervezet a program tapasztalatait?
- A program értékelésekor vizsgálták-e az eredeti célok megvalósulását? Hogyan zajlik a kiértékelés (pl. közösen a diákokkal, pedagógussal)?

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS TARTALMA⁷

- A fogadó szervezet és az iskola adatai.
- A kapcsolattartók adatai.
- A mentor neve, feladatköre és elérhetőségei.
- Az iskola kötelezettségei, vállalásai.
- A fogadó szervezet kötelezettségei, vállalásai.
- A diákok által végzett konkrét tevékenységek felsorolása.
- A programmal kapcsolatban felmerülő költségek és azok kötelezettségvállalója (ha szükséges).
- A program ütemezése.
- A program megvalósulása során felmerülő módosítási kérelmek bírálatának menete.
- A Felek elállási, felmondási joga.

A KÖTELEZETTSÉGEKRŐL, VÁLLALÁSOKRÓL RÖVIDEN

Az iskola vállalásai:

- személyi javaslattétel a programkoordinátori feladatokra,
- a diáktoborzás hirdetési formájának biztosítása, a hagyományos iskolai hirdetőtábla, illetve az iskolai honlap eszközeivel.

A fogadó szervezet vállalásai:

Ajánlott elemek:

- a program teljes dokumentációjának elkészítése és az iskola rendelkezésére bocsátása,
- az iskolai közösségi szolgálatot teljesítő diákok jelenlétének dokumentálása, jelenléti ív vezetése,
- az iskola által igényelt konzultáció esetén azonnali rendelkezésre állás,
- visszajelzés szóban és írásban a diákoknak, valamint az iskoláknak a tevékenységek tapasztalatairól.

Szabadon választott elemek:

- részvétel a diáktoborzó találkozókra,
- a programhoz kapcsolódó diákok szüleivel (gondviselőivel) való kapcsolattartás és igényelt konzultáció biztosítása,
- évi egy alkalommal a programban részt vevő, jelentős időtartamú közösségi szolgálatot teljesítő diákok részvételével tapasztalatösszegző együttlét szervezése, bonyolítása, finanszírozása a programkoordinátor és a szervezet képviselőjét biztosító szakmai mentor részvételével.

⁷ Az együttműködési megállapodás tervezetét megtalálja a mellékletben, illetve a következő oldalon: www.kozossegi.ofi.hu/Contents/ShowContentByTitle?title=Let%C3%B6lt%C3%A9sek

BIZTOSÍTÁS

Az általános gyermek- és ifjúsági baleset-biztosításról szóló 119/2003. (VIII. 14.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. §-ában foglaltak alapján, miszerint: „Minden, a Magyarország területén állandó lakóhellyel rendelkező magyar állampolgár 3. életéve betöltésének napjától, 18. életéve betöltésének napjáig az e rendelet szerinti baleset-biztosításban részesül.”, az állam minden magyar állampolgárságú gyermek részére 3–18 éves korig gondoskodik a baleset-biztosításról a tanórán kívüli tevékenységeit illetően is. A Rendelet 1. számú melléklete tartalmazza, hogy mely esetekre terjed ki az állam által biztosított kockázatviselés.

A jelenleg hatályos jogszabályi környezet alapján tehát a közösségi szolgálatot teljesítő diákok rendelkeznek az állam intézkedése nyomán érvényben lévő balesetbiztosítással a 18. életévük betöltéséig. Alapvető cél a közösségi szolgálat vonatkozásában, hogy a sport és szabadidős tevékenység során esetlegesen előforduló balesetek, káresemények a közösségi szolgálatban érintettek felek számára minél kevesebb kellemetlenséget okozzanak. Ez a kockázatviselés szempontjából mind a diákok, mind a fogadó intézmények, mind pedig a Küldő Oktatási intézmények tekintetében körültekintő eljárást kíván.

A felelősségvállalás köreit érdemes végiggondolni a Feleknek. Az iskolai közösségi szolgálatban részt vevő diákok és a fogadó szervezet bizalmát erősítheti a diák oldaláról Küldő oktatási intézmény vagy a közvetítő részéről vállalt felelősségbiztosítás (ami a diák közösségi szolgálata során esetleg okozott kárért visel felelősséget), illetve a diák számára kötött baleset-biztosítás (ami az ő esetleges sérülése esetén jelenthet anyagi támogatást, biztonságot).

Diákok

Figyelemmel arra, hogy a diákok rendelkeznek az állam által garantált biztosítással, a szülőknek/gondviselőknek első sorban azt szükséges mérlegelniük, hogy az állam kockázatviselése milyen mértékben egyezik a szülők/gondviselők gyermekeik számára nyújtani kívánt körülményekkel. A szülők/gondviselők figyelmét szükséges felhívni arra az esetre is, amely során a diák a 18. életévét az érettségi vizsga és az Iskolai Közösségi Szolgálatból fakadó kötelezettségei teljesítését megelőzően betölti. A szülők/gondviselők tájékozódása és a küldő oktatási intézménnyel való kommunikáció szükséges ahhoz, hogy az Iskolai Közösségi Szolgálat keretében végzett tevékenység során a diákok megfelelő biztosítás mellett tehessenek eleget jogszabályból fakadó kötelezéseinknek.

Küldő oktatási intézmény

A küldő oktatási intézmény abban az esetben, ha az Iskolai Közösségi Szolgálat keretében olyan tevékenység elvégzését vállalja magára, amely túlmutat az intézményi keretek között ellátandó feladatain (pl. a diákok helyszínre történő szállítása), javasolt ezt a fogadó intézménnyel kötendő Együttműködési Megállapodásban rögzíteni, valamint abban rendelkezni a tevékenységhez kapcsolódó felelősségbiztosítás garanciáinak megteremtéséről (mely fél, milyen mértékben felel a kockázatviselés terén).

Fogadó szervezet

A sport és szabadidős tevékenység során a szervező fogadó szervezet, vagy egyes esetekben az eseményt befogadó helyszín is gondoskodik balesetbiztosításról. Alapvetően a Küldő Oktatási Intézménynek szükséges tisztáznia az egyes sport és szabadidős tevékenységek kapcsán a Befogadó szervezettel, hogy milyen jellegű felelősségbiztosítás garantálja a diákok biztonságát az Együttműködési megállapodásban foglaltakra is figyelemmel. A szülő/gondviselő ennek tudatában dönthet arról, hogy az adott tevékenység kapcsán hozzájárul a diák közreműködéséhez, vagy sem. Ezen felül a fogadó szervezet köteles a tevékenységekhez kapcsolódó felkészítést, balesetvédelmi tájékoztatót tartani a tanulók számára, amelyet követően a tanuló nyilatkozik arról, hogy részt vett a felkészítésen, felelősségét megértette, az előírásokat, a házirendet magára nézve kötelezően elfogadja.

AZ ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT ÉS AZ ÖNKÉNTESÉG ELHATÁROLÁSA

Az iskolai közösségi szolgálat nem önkéntes tevékenység. Kötelező feladat, aminek az egyetlen szabad választáson alapuló eleme, hogy a diák a jogszabályokban meghatározott területek, illetve a feladatok közül kiválaszthatja, hol teljesíti a szolgálatot. A közösségi szolgálat alapvetően pedagógiai célokat szolgál.

A diák iskolai közösségi szolgálat során szerzett „jó” tapasztalatai viszont megteremtik a lehetőségét annak, hogy akár közvetlenül az 50 órás kötelező szolgálat után, akár később, az ifjú- vagy felnőttkor éveiben szabadon, belső motivációtól vezérelve kapcsolódják önkéntes tevékenységekhez. Amennyiben ez megvalósul, az IKSZ elérte és megvalósította a pedagógiai célját.

A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény hatálya alá tartozhat az iskolai közösségi szolgálat 50 óráján felül végzett segítő, önkéntes tevékenység. Ajánljuk ennek külön elismerését.

A koordinátor feladatai:

- kapcsolattartás az iskolával,
- munkatársak érzékenyítése, felkészítése,
- kapcsolattartás a diákokkal,
- diákok felkészítése,
- tevékenységek meghatározása,
- a diákok időbeosztásának és a szervezet napirendjének összehangolása,
- tevékenységek ellenőrzése,
- adminisztráció,
- pedagógiai feladatok: kísérés, feldolgozás,
- együttműködés az iskolával (bekapcsolódva a pedagógiai feladatokba stb.)

Ajánlás az iskolai közösségi szolgálat teljesítéséhez a **sport és szabadidő** területén

HOL KAPCSOLÓDHAT BE A FOGADÓ INTÉZMÉNY?

iskola, igazgató	koordináló pedagógus	osztályfőnök	diák, szülő	fogadó intézmény, közvetítő szervezet
<p>a tevékenység megszervezése</p> <p>a létszámtól függő koordináló pedagógus(ok) kijelölése</p> <p>igazolás kiadása</p> <p>a szervezett tevékenységek pedagógiai programban történő rögzítése</p> <p>egyéb iskolai dokumentumokban való adminisztrálás</p> <p>tantestület tájékoztatása</p>	<p>fogadó szervezetek felkutatása, kiválasztása</p> <p>jelentkezési lap, diákok naplójának elkészítése</p> <p>diákok felkészítése, pedagógiai feldolgozás, kísérés, iskolai zárás megszervezése tájékoztatás</p> <p>kapcsolattartás</p> <p>a megvalósított projektek dokumentálása</p>	<p>adminisztráció (napló, törzslap, bizonyítvány)</p> <p>egyéni célok kialakítása szülőkkel, diákokkal közösen</p> <p>jelentkezési lap összegyűjtése</p> <p>tájékoztatás</p> <p>kísérés, feldolgozás egyénileg, csoportosan</p>	<p>tervezésben való részvétel (tevékenységi ötletek)</p> <p>jelentkezési lap kitöltése</p> <p>közösségi szolgálati napló vezetése</p>	<p>kapcsolattartó személy kijelölése</p> <p>jelenléti ív vezetése</p> <p>felügyelet folyamatos biztosítása</p> <p>a közösségi szolgálati napló aláírása teljesítést követően</p> <p>szóbeli vagy írásbeli visszajelzés a diákok számára</p>

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS – MINTA

tervezet, nem kötelező érvényű minta, egyes pontjai elhagyhatók vagy bővíthetők

Iktatási szám:/2018.

Együttműködési megállapodás az iskolai közösségi szolgálat közös lebonyolításáról

amelyet egyrésztől iskola:

székhely:

képviselő:

OM-azonosító:

a továbbiakban: Iskola

másrésztől név:

székhely:

képviselő:

a továbbiakban: Szervezet

a továbbiakban együtt: Felek

kötötték a mai napon, az alábbi feltételekkel:

1. A megállapodás előzményei, körülményei, célja:

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben foglaltaknak megfelelően az iskolai közösségi szolgálat megszervezésében a Felek az e megállapodásban rögzítettek alapján együttműködnek. A Felek kölcsönösen törekednek arra, hogy az érintett tanulók teljesíteni tudják az 50 órás kötelezettségüket.

2. Az Iskola kötelezettségei, vállalásai:*

* Hol, mikor, milyen időközönként, hány tanulót irányít a Szervezethez, mikor és milyen formában szervezi meg a tanulók felkészítését, majd a program zárását stb.

3. A Szervezet kötelezettségei, vállalásai:*

** Hol, mikor, milyen időközönként, hány tanuló tevékenységét szervezi meg és biztosítja a feltételeket, mentort, eszközt stb.*

3.1. A diákok által végzett konkrét tevékenységek:

Továbbá:

(1) A fogadó szervezet köteles biztosítani:

- a) a közösségi szolgálat keretében a biztonságos tevékenység végzéséhez szükséges alapfeltételeket (a diákok számára megfelelő felelősségbiztosítás nyújtását.....esetleges további felsorolás),
- b) ha szükséges, pihenőidőt,
- c) a közösségi szolgálattal összefüggő tevékenység ellátásához szükséges tájékoztatást és irányítást, a balesetvédelmi és felelősségvállalási ismeretek megszerzését,
- d) a tizennyolcadik életévét be nem töltött tanuló, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú tanuló esetén a közösségi szolgálati tevékenység folyamatos, szakszerű felügyeletét,
- e) a szervezet érvényes házirendjének megismertetését.

(2) A Küldő Oktatási Intézmény / Fogadó Szervezet (A megfelelő válasz aláhúzendó.) gondoskodik a közösségi szolgálati tevékenység ellátása érdekében szükséges utazásról, szállításról, szállásról és étkezésről, valamint a felsorolt tevékenységekhez kapcsolódó felelősségbiztosításról.

(3) A tanuló köteles

- a) a közösségi szolgálat tevékenységet a fogadó szervezet utasításai, a tevékenységekhez kapcsolódó felkészítésen, a balesetvédelmi és felelősségvállalási tájékoztató elhangzottak szerint, az előírásokat elfogadva végezni,
- b) a szervezet érvényben lévő házirendjét betartani.

(4) A tanuló nem felel az általa okozott kárért, amennyiben figyelemfelhívási kötelezettségének eleget tett.

(5) A tanuló által a közösségi szolgálat során végzett tevékenységgel összefüggésben harmadik személynek okozott kárért a tanuló gondviselője felel. Amennyiben a kárt a tanuló felróható magatartása okozta – a jelen szerződésben eltérő rendelkezés hiányában –, a fogadó szervezet a tanulótól követelheti lehetségei szerint kárának megtérítését.

(6) Amennyiben a tanuló bizonyítja, hogy:

- a) a testi sérüléséből, illetve egészségkárosodásából eredő kára,
- b) a tulajdonában vagy használatában álló, a közösségi szolgálattal összefüggésben végzett tevékenység ellátásához szükséges tárgyban a közösségi szolgálati tevékenység végzésének helyén keletkező kára a Szervezettől kapott utasítással összefüggésben következett be, a fogadó szervezet akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső elháríthatatlan ok, vagy kizárólag a tanuló elháríthatatlan magatartása okozta. A fogadó Szervezetnek nem kell megtérítenie a kárnak azt a részét, amely a tanulónak felróható magatartásából származott.

- (7) Az iskolai közösségi szolgálatot teljesítő tanuló (vétőképes kiskorú) által elszenvedett kár, vagy harmadik személynek okozott kár esetén a felügyeletére köteles gondozója az okozott kárért a károkozóval egyetemlegesen felelős. Az iskolai közösségi szolgálati tevékenység során felügyeletre köteles gondozónak az Intézmény által az iskolai közösségi szolgálati tevékenység felügyeletével, számára utasítás adási joggal rendelkező alkalmazott tekintendő.
- (8) A kár esetén károsultnak (az iskolai közösségi szolgálatot teljesítő tanulónak, illetve harmadik személy károsultnak) kell bizonyítania, hogy a gondozó kötelességét felróhatóan megszegte.
- (9) Nem tekinthető a gondozó kötelezettségszegésének, ha a kár azért következett be, mert az iskolai közösségi szolgálatot teljesítő tanuló a Szervezettől kapott egyedi utasítást, a vele ismertetett szabályzat rendelkezéseit megszegte. A gondozó felelőssége, hogy a tanuló nem végezhet olyan tevékenységet, amely képesítési előíráshoz kötött.

4. Az Iskola részéről a program felelőse és kapcsolattartója

Név:.....

Elérhetőségei: telefonszám, e-mail

5. A Szervezet részéről a program felelőse és kapcsolattartója

Név:

Elérhetőségei: telefonszám, e-mail

5.1. A mentor neve, feladatköre és elérhetőségei

Név:.....

Feladatkör:.....

Elérhetőségei: telefonszám, e-mail

6. A programmal kapcsolatban felmerülő költségek és annak kötelezettségvállalója*

* amennyiben szükséges

7. A program ütemezése

7.1. A programismertető/felhívás* elkészítése

Határidő:

Felelős:

* a Szervezettel egyeztetett tevékenységi lehetőségekre épülve

7.2. A programismertető/felhívás közzététele*

Határidő:

Felelős:

Módja:

* a tanulók/szülők tájékoztatása a Szervezetnél végezhető tevékenységi lehetőségekről

7.3. A tanulók részére a „Jelentkezési lap” benyújtására szolgáló határidő

7.4. A programról szóló döntés meghozatala*

Határidő:

Felelős:

* a tanulók/jelentkezései alapján a Szervezethez delegáltak a végezhető tevékenység szerinti bontásban

7.5. A tanulók/szülők értesítése a döntésről

Határidő:

Felelős:

Módja:

7.6. A tanulók felkészítése*

Határidő:

Felelős:

* a tanulók felkészítése az iskolai koordinátorral vagy a Szervezettel közösen végezhető (célszerű tevékenységi körönként külön-külön szervezni)

7.7. A tanulók megfelelő helyszínre irányítása

Határidő:

Felelős:

7.8. A program folyamatos kísérése, nyomon követése

Határidő:

Felelős:

7.9. A program lezárása a tanulókkal

Határidő:

Felelős:

* a program zárása a tanulókkal, az iskolai koordinátorral vagy a Szervezettel közösen végezhető (célszerű tevékenységi körönként külön-külön szervezni)

7.10. A program lezárása a Felek között (beszámoló, elszámolás, ellenőrzés)

Határidő:

Felelős:

8. A program megvalósulása során felmerülő módosítási kérelmek bírálatának menete

8.1. A Felek a jelen megállapodásban megfogalmazottak módosítására irányuló jelzését követően – indokolt esetben – a módosítás tervezetét elkészítik. A szerződésmódosítást aláírásukkal hagyják jóvá.

9. A Felek elállási, felmondási joga

9.1. A Felek a jelen megállapodástól való elállásra vagy a megállapodás azonnali hatályú felmondására jogosultak, ha:

- a jelen megállapodásban a megvalósításra meghatározott kezdő időponttól számított három héten belül a tevékenység nem kezdődik meg, vagy a Felek a nekik felróható okból nem kezdeményezik, és a késedelem okáról ezen idő alatt írásban sem mentik ki, vagy
- olyan körülmény merült fel vagy jut a Felek tudomására, amely alapján a program teljesülése kétségessé válik, vagy más irányt vesz, vagy
- a jelen megállapodásban meghatározott feladat megvalósítása megghiúsul, tartós akadályba ütközik, vagy a jelen megállapodásban foglalt ütemezéshez képest jelentős késedelmet szenved, vagy
- a Felek valamelyike a neki felróható okból megszegi a jelen megállapodásból, illetve az azzal kapcsolatos jogszabályokból eredő kötelezettségeit, így különösen nem tesz eleget kötelezettségének, és ennek következtében a jelen megállapodásban meghatározott feladat szabályszerű megvalósítását nem lehet nyomon követni.

9.2. A Felek rögzítik továbbá, hogy a jelen megállapodással összefüggő adatok nem minősülnek üzleti titoknak, nem tarthatók vissza üzleti titokra hivatkozással, amennyiben azok megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát közérdekből elrendelik.

9.3. A Felek a jelen megállapodásból eredő esetleges jogvitákat elsősorban tárgyalásos úton kötelesek rendezni.

9.4. A jelen megállapodásban nem vagy nem kellő részletességgel szabályozott kérdések tekintetében a magyar jog szabályai – elsősorban a polgári törvénykönyv – az irányadók. A felek a jelen, ... oldalból álló megállapodást elolvasták, megértették, és mint akaratukkal mindenben megegyezőt, jóváhagyólag írták alá.

A jelen megállapodás 2 darab eredeti, egymással teljes egészében megegyező példányban készült, amelyből 1 darab az Iskolánál, 1 darab a Szervezetnél marad.

Dátum, 2018. hónapnap

Mellékletek:

.....
az Iskola részéről

.....
a Szervezet részéről

Csoportbeosztó ív:

..... diák SZKSZ-eseinek
csoportbeosztása

BALESETVÉDELMI TÁJÉKOZTATÓ (minta)

4. melléklet

Balesetvédelmi tájékoztató

Aláírással igazolom, hogy a tevékenységekhez kapcsolódó felkészítésen, balesetvédelmi tájékoztatón részt vettem; felelősségemet megértettem, az előírásokat, a házirendet magamra nézve kötelezően elfogadom.

Dátum:

Aláírás:

A közösségszolgálat-koordinátor szükséges személyiségjegyei:

- alakítson ki és tartson fenn folyamatos kommunikációt az iskola kompetens személyzetével és a diákokkal,
- nyitott kapcsolatot alakítson ki a fogadó szervezet felsőbb vezetőivel, vagy azokkal, akik felügyelik a náluk végzett szolgálatot,
- legyen menedzszerszemléletű,
- legyen képes csapatban sikeresen együttműködni,
- legyen képes motiválni,
- megfelelő empátiával álljon az SZKSZ-esekhez,
- legyen jó szervezőkészsége,
- jó kommunikációs képességgel rendelkezzen, jól tudjon magyarul, legyen határozott fellépése,
- megfelelő helyzet-, hely-, tárgy- és személyismerettel rendelkezzen,
- megfelelő ismerete és tapasztalata legyen a szabadidősport területén.

A koordinátor feladatai az iskolai szabadidős közösségi szolgálat tervezésében:

- az SZKSZ-es diákok alkalmazása iránti igényt felmérő kérdőívek megszerkesztése, kiküldése az iskolákba, összegyűjtése, kiértékelése;
- az SZKSZ-eseket felkészítő tréning szakmai anyagának összeállítása, közreműködés a tréning levezetésében;
- az SZKSZ-esek első interjújának megtartása, az igényeik felmérése;
- dolgozókkal, mentorokkal való egyeztetés;
- körlevelek kiküldése az SZKSZ-es programról;
- az SZKSZ-es diákok dokumentációjának összeállítása, kitöltetése;
- a szükséges felszerelés biztosítása az SZKSZ-es diákoknak.

A koordinátor feladatai a sport és szabadidős közösségi szolgálat kivitelezésében:

- a diákok beosztásának összeállítása,
- jelenléti ívek kihelyezése a megfelelő helyre, vezetésük ismertetése,
- a diákok kísérése, támogatása a szolgálat ideje alatt,
- a diákok rendszeres és szűrőpróbaszerű ellenőrzése,
- a mentorok tapasztalatainak kikérése,
- elégedettségi kérdőívek szerkesztése, kitöltetése, értékelése,
- események utólagos átbeszélése, értékelése,
- igazolások elkészítése,
- záróprogram megszervezése, lebonyolítása.

Vállalások

A(z) fogadó szervezetnél végzett Közösségi Szolgálatos Tevékenységgel kapcsolatos vállalások

Alulírott a (sport és szabadidős fogadó szervezetnél) végzett Iskolai Közösségi Szolgálat Tevékenység céljaival egyetértek, a(z) munkáját tevékenységgel önkéntes alapon, anyagi ellenszolgáltatás nélkül segítem.

A sport és szabadidős szervezet SZKKSZ-es csapatának tagjaként vállalom, hogy:

- Közösségi szolgálatos segítő tevékenységgel a szervezet munkájában aktív szerepvállalással hozzájárulok annak sikerességéhez.
- Közösségi szolgálatos segítőként mindig az iskolai közösségi szolgálat szellemében, kereteinek betartásával végzem munkámat.
- Cselekvési terem határait ismerem, és azokat betartom.
- Titoktartási kötelezettségemnek eleget teszek.
- Az SZKKSZ-es segítők számára készített jelenléti ívet értelemszerűen, rendszeresen kitöltöm.
- Kérdéseimet, kéréseimet, javaslataimat és problémáimat megosztom az önkéntes-koordinátorral.
- Az SZKKSZ-es segítők számára szervezett megbeszéléseken részt veszek.
- A szolgálat esetleges elmaradásáról előzetesen értesítem az önkéntes-koordinátort.
- Amennyiben igazolatlanul 3 alkalommal nem teljesítek szolgálatot, és ezt előzetesen nem jeleztem a koordinátornak, megszűnik közösségi szolgálatos státuszom. Segítő tevékenységemet kizárólag a felkészítő tréning ismételt elvégzése után folytathatom.

A fentieket elolvastam, megértettem, és magamra vonatkozólag kötelezőnek ismerem el.

Dátum.....

.....
IKSZ-es segítő

.....
szabadidős önkéntes koordinátor

ETIKAI ALAPVETÉSEK (minta)

6. melléklet

Az együttműködéshez, az érintettek maximális védelméhez, valamint az intézmény, szervezet szabályszerű működéséhez alapvető követelmény a titoktartás és az etikus magatartás. A diákok biztonságának megteremtése az SZKSZ-ben kiemelten fontos feladat.

E szerint a diák vállalja, hogy:

- A közösségi szolgálathoz kapcsolódó tevékenysége során a fogadó szervezet küldetésének, alapszabályának és/vagy házirendjének megfelelő magatartást tanúsít.
- Vállalja, hogy feladatait a megbeszélteknek megfelelően végzi.
- A fogadó szervezetben szerzett bizalmas információt onnan tovább nem viszi.
- Tudomásul veszi, vállalja azt és nyilatkozik arról, hogy a tevékenysége során tudomására jutott személyes adatokat, bizalmas információkat tovább nem adja.

Ez a nyilatkozat arra az időszakra is kiterjed, ha a tevékenységet már nem végzi.

Fontos, hogy a diák a gyakorlat teljes idejében el tudja érni telefonon az iskolai koordinátort, akihez szükség esetén tanácsért, segítségért fordulhat!

Az SZKSZ-es segítő tevékenység fő célja: segítséget nyújtani a kiképzett önkéntes segítőikkel a sport és szabadidős rendezvényeken dolgozóknak és az azon résztvevők számára.

Az SZKSZ-es segítő az a személy, aki a fogadó szervezet által meghatározott Közösségi Szolgálatos Segítő Tevékenység etikai elveit magára nézve elismeri és betartja, a felkészítő tréninget elvégezte, sikeres vizsgát tett és SZKSZ-es tevékenységet lát el.

A közösségi szolgálatos segítő ismeri és betartja kompetenciahatárait.

Az SZKSZ-es segítő tevékenység feladatait az észszerűség határain belül, az adott helyzethez alkotó módon alkalmazkodva, felelősséggel látja el. A közösségi szolgálatos lehetséges feladatait feladatköri leírása tartalmazza, melynek vállalását aláírásával is hitelesíti.

A közösségi szolgálatos segítő az általa végzett tevékenységet saját felkészültségének, terhelhetőségének figyelembevételével, egyéni vállalása szerint, a Befogadó szervezet munkájával összhangban látja el.

Az SZKSZ-es segítőtől elvárt az ápolt külső (pl. tiszta köröm és haj), a rendezett, tiszta, szolid ruházat.

Az SZKSZ-es tevékenységből ki kell zárni azt, aki a szolgálat ideje alatt tudatmódosító szerek (pl. drog, alkohol) vagy tudatmódosító gyógyszerek hatása alatt áll.

Az SZKSZ-es segítő minden esetben a saját érdekében kerüli a balesetveszélyes helyzeteket.

Az SZKSZ-es diák a fogadószervezet dolgozói, a partnerek, a rendezvényeken résztvevők között etnikai, nemzetiségi, vallási, felekezeti, társadalmi szempontok szerint nem tesz különbséget.

Minden esetben tekintettel van a partnerek, a rendezvényeken résztvevők emberi méltóságára. Kerül minden olyan tevékenységet, megnyilvánulást, amely sértheti a személy méltóságát.

Segítő tevékenységével kapcsolatban nem fogad el anyagi ellenszolgáltatást.

Magatartásával, tevékenységével igyekszik bizalmat és megbecsülést szerezni, pl. kerül a zavaró, hangos beszédet, kioktató és megalázó hangnemet. A közösségi szolgálatos társait, a fogadószervezet dolgozóit és az önkéntes koordinátort tiszteletben tartja, és együttműködik velük, ahogyan a közösségi szolgálatos maga is tisztelet vár és remél tőlük. Ha önkéntes társával, a szabadidős szervezet dolgozójával vagy partnerrel kapcsolatban problémája van, azt a koordinátor segítségével kulturáltan igyekszik rendezni. Az önkéntes-koordinátor, illetve a Fogadó szervezet dolgozóinak véleményét és a munkájával kapcsolatos útmutatásait elfogadja és tiszteletben tartja.

A fentieket elolvastam, megértettem, és magamra vonatkozólag kötelezőnek ismerem el.

Dátum:

aláírás